

Prezident republiky uspořádal kulatý stůl k nerovnostem ve vzdělávání

10.3.2025 - | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Za Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy byli ke kulatému stolu pozváni státní tajemník Ondřej Andrys a ředitelka odboru podpory škol a zřizovatelů Martina Běťáková, mezi dalšími účastníky byli ředitelé mateřských, základních a středních škol z Karlovarského, Ústeckého a Moravskoslezského kraje, představitelé školských asociací, vysokých škol, výzkumných agentur nebo Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR.

„Vliv prostředí a zázemí, ze kterého děti pocházejí, na to, jak se jim ve vzdělávání daří, je v českých podmínkách ve srovnání zemí OECD enormní a dokázat kompenzovat nejrozdílnější socioekonomické dopady a snižovat vzdělávací nerovnosti patří mezi zásadní výzvy pro český vzdělávací systém. Protože děti nemohou ovlivnit to, v jakém místě žijí, jak bydlí, jaké je vzdělání jejich rodičů, jak ekonomicky silná nebo slabší je jejich rodina, jaké mají domácí podmínky pro studium nebo do jaké míry je jejich nejbližší v různých oblastech podporují,“ říká státní tajemník Ondřej Andrys a připomíná, že snižování nerovností patří mezi jeden ze dvou strategických cílů obsažených ve Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+.

V průběhu tříhodinové diskuse s prezidentem republiky se její účastníci dotkli řady důležitých témat, od nedostupnosti předškolního vzdělávání, přes zásadní význam specializovaných pozic ve školství, specifickou a velmi pozitivní roli sociálního pedagoga, nedostatek kvalifikovaných pedagogů, často nedostatečnou míru jejich podpory, podobu pregraduální přípravy učitelů i jejich dalšího vzdělávání, přes témata související s prevencí a řešením rizikového chování ve školách, význam kariérového poradenství, pojetí přijímacích a maturitních zkoušek až po podporu vysokoškolských studentů pocházejících ze socioekonomicky složitějšího prostředí, roli tzv. mikrocertifikátů v celoživotním vzdělávání nebo potřebu dalších financí a investic pro rozvoj vzdělávacího systému v ČR.

„Řada konkrétních opatření, která mohou úsilí o snižování nerovností ve vzdělávání v různých ohledech pomoci, je známa, je na nich odborná shoda a některá z nich již ministerstvo postupně uvádí do praxe nebo na nich alespoň začalo pracovat. Zmínit lze třeba přípravu tzv. indexového financování škol, které lépe zohlední různé socioekonomické charakteristiky konkrétních škol, ukotvení role specialistů, jako jsou speciální pedagogové nebo školní psychologové, a zajištění jejich financování z národních zdrojů, zvyšování kapacit pro všeobecněji pojímané středoškolské vzdělávání, inovace oborové soustavy středních škol, posilování základních gramotností a širších dovedností v rámcových vzdělávacích programech nebo podpora doplňkových aktivit, jako jsou školní snídaňové kluby nebo aktivity orientované na zvýšení účasti dětí na předškolním vzdělávání,“ rekapituluje několik příkladů státní tajemník Ondřej Andrys s tím, že i doporučení OECD obsažená v posledním zveřejněném Hospodářském přehledu ČR 2025 a významně reflektující oblast nerovností ve vzdělávání v řadě případů odpovídají konkrétním intervencím, které ministerstvo řeší nebo připravuje.

Před ministerstvem i dalšími aktéry v oblasti snižování nerovností ve vzdělávání samozřejmě stále stojí mnoho dalších úkolů.

„Určitě se musíme více věnovat třeba rizikům spojeným s hrozícím nedostatkem učitelů v blízké budoucnosti, problémům s kvalifikovaností a aprobovaností výuky zejména v některých částech země nebo ještě více zacílit a rozvinout systém široké metodické a odborné podpory poskytované učitelům

a také ředitelům škol,” naznačuje státní tajemník Ondřej Andrys a dodává, že prospěšné a užitečné jsou v tomto směru aktivity České školní inspekce a Národního pedagogického institutu známé jako KOMPAS, tedy koordinace metodické podpory a spolupráce ve vybraných tématech a poskytování podpory dle potřeb konkrétních škol přímo na místě, stejně jako rozvíjející se aktivity Středního článku podpory, který se postupně etabluje ve všech krajích ČR. „Samostatným tématem je samozřejmě rozsah financí, které jsou pro podporu vzdělávacího systému a řešení nejen problematiky nerovností ve vzdělávání k dispozici,” uzavírá státní tajemník Andrys.

Na závěr debaty prezident republiky shrnul hlavní teze a konkrétní opatření, která se pro podporu řešení nerovností ve vzdělávání nabízejí, a poděkoval účastníkům za setkání.

„Český vzdělávací systém musí všem dětem poskytovat rovné příležitosti, a to bez ohledu na to, odkud pocházejí nebo v jakém prostředí vyrůstají. Pozitivní věcí je, že přesně víme, kde problémy jsou a jaká jsou jejich možná řešení. Se závěry setkání budu pracovat dál, abychom jak s ministrem školství, tak s předsedou vlády našli konkrétní kroky a situaci zlepšili v co nejkratší době,” uvedl prezident republiky Petr Pavel.

<https://msmt.gov.cz/ministerstvo/novinar/prezident-republiky-usporadal-kulaty-stul-k-nerovnostem-ve>